

DECEMBER 2022
ERHVERVSSTYRELSEN

INNOVATIONSDISTRIKT SJÆLLAND

SLUTEVALUERING

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Socialfond

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling

Vi investerer i din fremtid

COWI

ADRESSE COWI A/S
Parallelvej 2
2800 Kongens Lyngby

TLF +45 56 40 00 00
FAX +45 56 40 99 99
WWW cowi.dk

DECEMBER 2022
ERHVERVSSTYRELSEN

INNOVATIONSDISTRIKT SJÆLLAND

SLUTEVALUERING

PROJEKTNR.	A099230
DOKUMENTNR.	380.S
VERSION	1.0
UDGIVELSESDATO	22.12.2022
UDARBEJDET	IRON
KONTROLLERET	LCPE
GODKENDT	LCPE

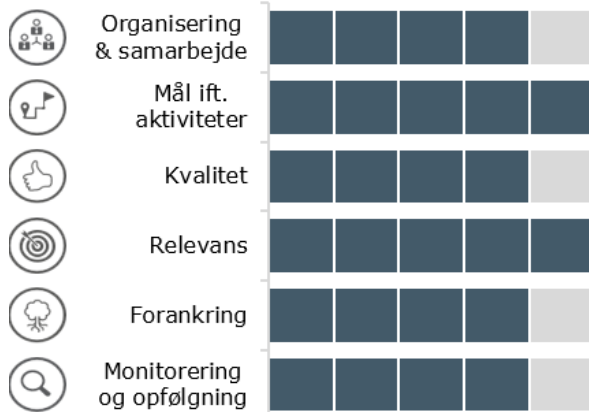
INDHOLD

1	Resumé: Innovationsdistrikt Sjælland	1
2	Fakta om projektet	2
2.1	Projektets effektkæde	3
3	Overordnet status	3
4	Projektets implementering	4
5	Fremdrift og målopnåelse	7
5.1	Fremdrift ift. aktiviteter og milepæle	7
5.2	Målopnåelse i forhold til output	8
6	Effektvurdering	10
6.1	Forudsætninger for effektskabelse	10
6.2	Forventninger til effekter	11
6.3	Indsatsens effektmål	13
7	Anbefalinger og læring	15
8	Bilag: Sådan scorer vi	18

1 Resumé: Innovationsdistrikt Sjælland

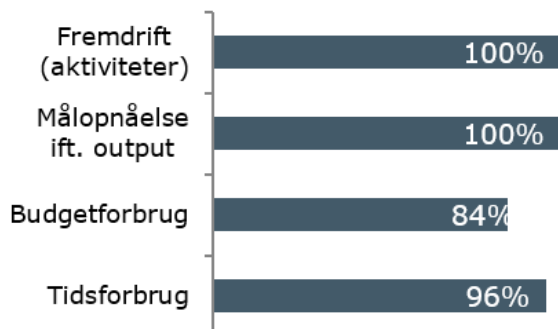
Projektets implementering

Gennemsnitlig score (skala: 0-5) **4,2**

Projektet er gennemført med kompetent ledelse og tæt samarbejde med relevante vidensinstitutioner med stor faglig variation. Aktiviteterne i projektet er udført på baggrund af en efterspørgselsdrevet indsats og SMV'erne har fået øget markedsmodning af deres produkter. Innovationssamarbejderne bibringer virksomhederne stort videns- og netværksmæssigt udbytte, som de ellers ikke ville have adgang til. Virksomhederne har været tilfredse med deres innovationsforløb, særligt på grund af givende samarbejder der bibringer SMV'erne stort videns- og netværksmæssigt udbytte og Corolab som brobyggere. Der har i projektet været fokus på SMV'ernes overgang til markedet efter projektets afslutning, og erfaringer fra projektet videreføres i Corolab.

Målopnåelse

Projektets har realiseret de opsatte aktivitets- og outputmål, og i flere tilfælde realiseret mere end det målsatte. Projektet har etableret 23 innovationssamarbejder og engageret 58 SMV'er som alle har modtaget økonomisk støtte, samarbejdet med vidensinstitutioner, samt modtaget støtte med henblik på at introducere produkter, der er nye for virksomheden. Aktivitets- og outputmål er i projektperioden opjusteret på baggrund af en tillægsbevilling.

Projektet har på evalueringstidspunkt et underforbrug af midler, men forventer at størstedelen af restmidlerne vil blive anvendt i den resterende projektperiode.

Effektvurdering

Andel af virksomheder med forventninger til positive effekter i virksomheden som følge af deres deltagelse	Virksomheder med positiv forventning
Årlig omsætning	80 %
Årlig eksport	33 %
Antal ansatte	60 %

(n=15)

Projektet er lykkedes med at skabe innovationssamarbejder, der har muliggjort at en stor andel af SMV'erne har opnået et udviklet og kvalificeret produkt eller koncept. En stor andel af SMV'erne har på nuværende tidspunkt oplevet dansk eller international efterspørgsel efter produktet/konceptet udviklet i samarbejdet eller forventer at opnå det. Projektet har et mål om at skabe 5 nye innovative virksomheder inden for projektperioden og 12 efter projektperioden. På evalueringstidspunktet er der skabt 4 nye innovative virksomheder, og på baggrund af virksomhedernes forbedrede innovationsniveau gennem deltagelse i projektet, vurderer vi, at der er gode forudsætninger for at flere nye innovative virksomheder vil blive skabt.

2 Fakta om projektet

Dette afsnit indeholder en kort beskrivelse af projektets formål og baggrund samt en gengivelse af de vigtigste baggrundsoplysninger for projektet (tekstboks). Afsnittet afsluttes med en illustration af projektets 'effektkæde'.

Overordnet projektbeskrivelse

Regionalfondsprojektet Innovationsdistrikt Sjællands formål har været at styrke innovationen hos SMV'er i Region Sjælland gennem virksomhedsdrevne innovationssamarbejder med vidensinstitutioner, markedsrepræsentant og Corolab som understøttende facilitator.

Vidensinstitutionerne har bidraget med videndeling og produktudvikling, med formål om at effektiviserer SMV'ernes ressourcer, tilføjer ny viden og tidligt validerer deres ideer, med henblik på en hurtigere markedsmodning. Projektet har også tilbudt innovationssamarbejderne mulighed inddragelse for markedsrepræsentanter, der har repræsenteret et potentielt aftager-marked for nye innovatører og har indgået med sparring. Innovationskonceptet med brede, innovative samarbejder mellem SMV'er, vidensinstitutioner og evt. markedsrepræsentanter, faciliteret af en tredje part, har været en ny samarbejdsmodel for innovationssamarbejder i hele regionens økosystem for innovation.

Projektet omfatter tre hovedaktiviteter:

- > Screening, involvering, markedsdialog og matchmaking.
- > Kvalificerende markedsdialog og innovationssamarbejder.
- > Produktudvikling, test og validering.

Corolab er leadpartner i projektet og står for den faciliterende rolle i innovationssamarbejderne. Vidensinstitutionerne indgår som økonomiske partnere i projektet og indgår desuden i projektet styregruppe og arbejdsgruppe. Vidensinstitutionerne er Danmarks Tekniske Universitet, Roskilde Universitet, Professionshøjskolen Absalon og Zealand – Sjællands Erhvervsakademi.

Figur 1 Kort info om indsatsen

FAKTA-BOKS	
Tilskudsmodtager:	Corolab, Roskilde
Sagsbehandler:	Stine Vad Bovtrup
Finansieringskilde:	Regionalfonden (ERDF)
Indsatsområde:	Innovationssamarbejder (ERDF-1)
Samlet budget:	DKK 40,5 mio.
Bevillingsperiode:	07.12.2018 – 31.12.2022

2.1 Projektets effektkæde

I dette afsnit beskrives hvilke effekter, det er hensigten at skabe med de bevilgede midler, samt hvordan disse effekter skal tilvejebringes. Effektkæden er udarbejdet på baggrund af projektansøgningen og efterfølgende tilrettet på baggrund af interviews med sagsbehandler og projektleder. Figuren nedenfor giver således et overblik over indsatsens primære aktiviteter, output af disse samt de effekter, som indsatsen på længere sigt forventes at bidrage til.

Figur 2 Rationalet bag indsatsen illustreret via en effektkæde

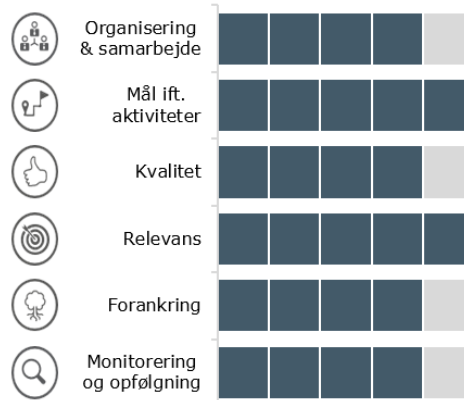
Hovedaktiviteter	➔	Output	➔	Effekter
<ul style="list-style-type: none"> • Screening, involvering, markedsdialog og match-making • Kvalificerende markedsdialog og innovationssamarbejder • Produktudvikling, test og validering 		<ul style="list-style-type: none"> • Deltagerne bibragt tilstrækkelige kompetencer og ressourcer til at gennemføre komplekse innovationsprojekter i samarbejde med vidensinstitutioner • Nye innovative produkter 		<ul style="list-style-type: none"> • Øget indgåelse af innovationssamarbejder mellem SMV'er og vidensinstitutioner • Øget produktivitet • Hurtigere markedsmodning af nye produkter

3 Overordnet status

Projektet har realiseret de opsatte måltal og endda igangsat flere innovationssamarbejder end forventet. Dette til trods for, at projektets brug af faciliteter hos vidensinstitutioner har været udfordret under Covid 19-nedlukningerne, som dog ikke har haft betydning for projektet overordnede gennemførelse. Projektlederen har samtidig haft stort fokus på projektets fremdrift gennem hele projektperioden. Projektet er blevet forlænget med et år undervejs som følge af en tillægsbevilling, og har i den forbindelse fået opjusteret målsætninger og budget.

4 Projektets implementering

I dette afsnit præsenterer vi vores vurdering af projektets implementering ud fra seks faste evalueringsparametre. Figuren nedenfor giver et overblik over evalueringens konklusioner i forhold til de seks parametre.

Organisering og samarbejde

Projektet er gennemført med kompetent ledelse og tæt samarbejde med relevante vidensinstitutioner med stor faglig variation.

Projektet har haft en tydelige intern organisering og er ledet af relevante kompetencer med Corolab som tovholder og facilitator. Projektet udmærker sig ved at have skabt en god og tillidsfuld relation mellem virksomheder og projektholder, hvilket har styrket samarbejdet i projektet. Corolab har desuden været bevidst om egne begrænsninger i projektet, ved at inddrage vidensinstitutioner og markedsrepræsentanter allerede ved den indledende vurdering af SMV'ernes ansøgninger og innovationshøjde. Samarbejdet med de fire vidensinstitutioner har bidraget til faglig variation, hvilket vi vurderer har styrket værditilbuddet for SMV'erne. Derved har projektet skabt et godt rum for at bringe flere vidensinstitutioner i spil hos SMV'erne og samtidig udfordre SMV'erne på deres forståelse af de forskellige vidensinstitutioner og kendskab til deres kompetencer.

Projektholder har sikret en tydelig arbejdsfordeling, blandt andet ved at fastlægge en aktivitetsplan med virksomhederne og vidensinstitutioner, og løbende fulgt op på deltagende parter. Nogle forskere har samtidig oplevet enkelte udfordringer med engagement fra virksomheder, hvor ansvar ift. fremdrift og kontakt til SMV'er har været en smule uklar. Herudover udtrykker SMV'erne en uklarhed omkring markedsrepræsentanternes rolle, som projektholder kunne have tydeliggjort og udfoldet endnu mere. Overordnet set, er der dog stor tilfredshed med Corolabs styring af projektet, og deres arbejde med opfølgning, fremdrift og engagement hos SMV'erne.

Sammenhæng ml. aktiviteter og mål

Aktiviteterne i projektet er udført på baggrund af en efterspørgselsdrevet indsats og virksomhederne har markedsmodnet deres produkter.

Overordnet set er det lykkedes at igangsætte de innovations-samarbejder projektet har sigtet efter. Projektet udmærket sig gennem aktiviteter der tydeligt har styrket SMV'ernes innovationsniveau og markedsmodning. Vi vurderer, at projektet er lykkedes godt på baggrund af en række faktorer. Først og

fremmest har projektet formået kontinuerligt at tiltrække SMV'er til projektet, som er nye indenfor erhvervsfremmesystemet. Det har de formået på baggrund af en god synlighed af projektet, og en mulighed for SMV'erne for uforpligtende indledende kontakt. Den indledende kontakt er blevet fulgt op med en åben og gennemsigtig proces omkring afklaringen og forberedelse til SMV'ernes ansøgning til projektet, hvilket har sparet SMV'erne for ressourcer.

Herudover har projektet bestået af en efterspørgselsdrevet indsats og aktiviteter med udgangspunkt i SMV'ernes behov, samt udvist fleksibilitet i samarbejdet. Der indgår i nogle tilfælde flere vidensinstitutioner i samme innovationssamarbejde, hvilket vi vurderer er positivt for at skabe større bredde i samarbejdet og understøtte produktudviklingen med flere kompetencer og viden, hvilket vi vurderer stiller SMV'erne bedre efterfølgende. Ligeledes har projektholder i samarbejds med hvert enkelte innovationssamarbejdes projektdeltager udvist fleksibilitet, da der grundet Covid-19 epidemien i en periode ikke været adgang til vidensinstitutionernes faciliteter, ved bl.a. at udarbejder en plan for at innovationssamarbejderne, for at undgå at arbejdet stod stille, og ændre på rækkefølgen af deres aktiviteter. Samtidig har der i projektet været opmærksomhed på SMV'ernes processer og fremtidige behov, for eksempel med fleksibel inddragelse af juridisk bistand og produktion af kommunikationsmateriale til virksomhederne mod projektets afslutning. Andre væsentlige faktorer for projektets succes er Corolabs rolle som en tryk støtte for SMV'erne, hvor SMV'erne har haft mulighed for løbende og fortrolig sparring undervejs, samt en attraktiv partnerkreds i innovationssamarbejderne.

Kvalitet,
målgruppens
oplevelse

Virksomhederne har været tilfredse med deres innovationsforløb, særligt på grund af givende samarbejder og Corolabs faciliterende rolle.

De interviewede SMV'er er alle meget tilfredse med deres udbytte af innovationssamarbejdet. Der er enighed om, at projektets fleksible rammer har skabt rum for udvikling i samspil med den tilknyttede forsker, og de har oplevet det som et privilegium at have adgang til den viden og de faciliteter, som vidensinstitutioner har stillet til rådighed. Samtidig fremhæver SMV'erne, at de har oplevet forløbet som en tillidsfuld og samarbejdsdrevet proces. Deltagerne har en meget positiv oplevelse af Corolabs tætte opfølgning i projektet, samt evne til at lytte til SMV'erne udfordringer og behov. SMV'erne nævner samtidig, at der med fordel kunne være mere sparring på tværs af innovationssamarbejder i projektet - også på tværs af fagområder - hvilket kan bidrage til læring SMV'erne imellem. Dette har Corolab dog understøttet gennem de afsluttende events, hvor netværksskabelse har været en integreret del. Ligeledes nævner SMV'erne, at projektet med fordel kunne have gjort endnu mere for at inddrage flere markedsaktører i innovationsprocessen. Konkret nævner SMV'erne bl.a. private aktører, der har et andet teknisk kendskab til det produkt, der skal udvikles, og kan tilføre praktisk viden og et andet mindset end vidensinstitutionerne kan. Overordnet vurderer SMV'erne, at værdien af deres udbytte af deltagelse i innovationssamarbejdet har været høj, særligt på baggrund af det netværk det har skabt og samarbejdet med relevante partnere.

Relevans,
målgruppens
oplevelse

Innovationssamarbejderne bibringer virksomhederne stort viden- og netværksmæssigt udbytte, som de ellers ikke ville have adgang til. Ifølge de interviewede SMV'er har projektet været værdifuldt for

udviklingen af deres produkt og til netværksskabelse, og dermed yderst relevant for deres virksomhed. SMV'erne giver udtryk for, at en del af dem havde arbejdet med området eller lavet forarbejde ifm. produkterne før deltagelse i projektet. De vurderer, at de uden forløbet ikke ville have opnået adgang til den viden og udvikling, som de har fået i regi af projektet. Projektets relevans består for virksomhederne særligt i samarbejdet med vidensinstitutioner, både i forhold til adgang og ekspertise der ellers ikke ville være økonomisk muligt for dem. Dertil vurderer SMV'erne, at deltagelse i projektet har øget deres markedsmodning og samtlige har forventning om at markedsintroducerer deres produkter. Samtidig har projektet haft nemt ved at rekruttere deltagere og oplever fortsat et behov fra SMV'er i regionen, hvilket understreger projektets relevans. Vidensinstitutionerne finder ligeledes innovationsforløbene værdifulde for deres egen inspiration, tilegnelse af nye viden, mulighed for at arbejde tværfagligt, og intern udvikling.

Forankring af
output

Der har i projektet været fokus på brobygning fra forløbet til virksomhedernes markedsintroduktion efter projektets afslutning, og organisatorisk og metodisk læring videreføres i Corolab. Corolabs struktur fortsætter, og virksomhederne har mulighed for at fortsætte samarbejdet med Corolab efter endt projektperiode. Samarbejdet mellem Corolab og vidensinstitutionerne samt den viden der er opbygget i projektet, videreføres desuden i Corolabs øvrige aktiviteter. Herudover har der i projektet været flere tiltag med henblik på at skabe en overgang fra projektets afslutning til markedsintroduktion af SMV'ernes produkter. For eksempel har projektholder fokuseret på at udarbejde formidlingsmateriale til virksomhederne til brug til pitch af produkterne for potentielle kunder, og Corolab har samtidig rakt ud til potentielle kunder og arrangeret afsluttende formidlingsarrangementer. På baggrund af dette vurderer vi, at innovationssamarbejdet har skabt forudsætninger for vækst og udvikling hos virksomhederne. Virksomhedernes udbytte af innovationsforløbet er velforankret og vi ser det muligt at virksomhederne kan arbejde videre med indfrielse af effektspotentialet efter projektets afslutning.

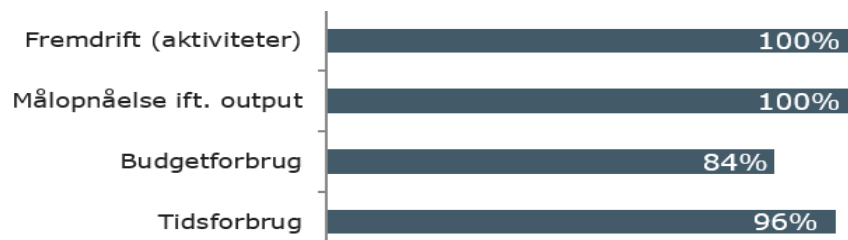
Monitorering og
opfølgning

Opfølgning med virksomhederne er foregået uformelt og formelt, og har været en integreret del af projektet aktiviteter undervejs. Corolab har haft månedlige statusmøder med virksomhederne, som har været struktureret gennem statusmøder og handlingsplaner. Samtidig har virksomhederne haft mulighed for uformel og løbende dialog på ad hoc basis. Dermed har opfølgningen med virksomhederne både haft uformel og formel karakter. Fokus har i samtalerne været centreret om deltagernes fremdrift, eventuelle udfordringer, samt udbytte og tilfredshed med aktiviteterne. Der har derfor været en tæt føling med, hvad der har rørt sig hos de enkelte deltagervirksomheder, hvilket vi vurderer har været befordrende for projektets gennemførelse og værdiskabelse. Virksomhederne har besvaret et survey om aktiviteterne ved deres afslutning i projektet, som en fast del af deres afsluttende samtale med Corolab. Projektholder har været opmærksom på at gennemgå disse løbende, og evaluerer aktiviteterne på baggrund af besvarelsene, som dog ikke har givet grund til større ændringer af indsatsen. Projektholder har foretaget nogle ændringer på baggrund af anbefalinger fra midtvejsevalueringen. For eksempel har projektet udviklet en mere fleksible inddragelse af vidensinstitutioner og samarbejdsmodel.

5 Fremdrift og målopnåelse

Afsnittet indeholder en kort fremstilling af status for projektets fremdrift i forhold til henholdsvis aktiviteter/milepæle og outputmål på evalueringstidspunktet. Nedenstående figur præsenterer den overordnede status på projektets fremdrift via fire overordnede indikatorer: fremdrift ift. aktiviteter, tid og budgetforbrug (afsnit 5.1) samt målopnåelse ift. outputmål (afsnit 5.2).

5.1 Fremdrift ift. aktiviteter og milepæle

Afsnittet beskriver kort projektets overordnede fremdrift i forhold til de aktiviteter og/eller milepæle, som er opsat for projektet.

Status på evalueringstidspunktet er, at 100 % af de opstillede aktivitetsmål er nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status på opnåelsen af aktivitetsmålene fremgår af tabellen nedenfor.

Figur 3 Status ift. de opstillede aktivitetsmål på evalueringstidspunktet

Aktivitetsmål	Mål i projektperioden	Status	Målopnåelse i procent
A1: Screening, involvering, markedsdialog og matchmaking	120	135	+ 100 %
A2: Kvalificerende markedsdialog og innovationssamarbejder	54	58	+ 100 %
A3: Produktudvikling, test og validering	22	23	+ 100 %

Note: Projektets målopnåelse er indrapporteret til evaluatoren af bevillingsmodtager 27.10.2022. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt.

Projektet har realiseret alle de opstillede aktivitetsmål. Aktivitetsmålene er blevet opjusteret i projektperioden i forbindelse med tillægsbevillingen¹. Aktivitetsmålene afspejler succes i rekruttering og stor interesse fra SMV'erne på Sjælland. Der er i projektet etableret 23 innovationssamarbejder i hele projektperioden (A3), og ifølge projektholder er der på evalueringstidspunktet yderligere fem potentielle innovationssamarbejder i pipeline (A1), som de vil forsøge at fortsætte efter projektets afslutning med nye bevillingsmidler. Aktivitetsmålene vidner samlet set om et eftertragtet tilbud, som har mødt stor interesse.

¹ Aktivitetsmålene blev i forbindelse med tillægsbevillingen opjusteret fra henholdsvis 54 til 120 (A1), 24 til 54 (A2) og 12 til 22 (A3).

Budget- og
tidsforbrug

Nedenfor præsenteres projektets budget- og tidsforbrug på evalueringstidspunktet.

Figur 4 Budget- og tidsforbrug på evalueringstidspunktet

	Totalt budget	Forbrug d.d.	Procentvist forbrug
Budgetforbrug (mio. DKK)	40,5	34,2	84 %
Tidsforbrug (måneder)	48	46	96 %

Note: Projektets budgetforbrug er indrapporteret til evaluator af bevillingsmodtager 27.10.2022. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at budgetforbruget er indrapporteret korrekt.

Som det fremgår af ovenstående tabel, har projektet aktuelt et mindre forbrug af midler. Det lavere forbrug skyldes primært udgifter til oplægsholdere og juridisk bistand, som bruges i projektets sidste måneder, samt Covid-19 nedlukninger der har udskudt nogle aktiviteter. Projektet planlægger i projektperiodens resterende måneder at anvende størstedelen af retsmidlerne, bl.a. på afsluttende samtaler og arrangementer, samt slutrapportering.

5.2 Målopnåelse i forhold til output

Afsnittet beskriver kort status i forhold til de outputmål, som er opsat for projektet.

På evalueringstidspunktet er 100 % af de opstillede outputmål nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status for de enkelte målsætninger er gengivet i tabellen nedenfor.

Figur 5 Status ift. de opstillede outputmål på evalueringstidspunktet

	Målsætning	Status på evalueringstidspunktet	Procentvis målopnåelse
B1: Antal virksomheder som modtager støtte	54	58	+ 100 %
B2: Antal virksomheder der samarbejder med forskningsinstitutioner	54	58	+ 100 %
B4: Antal virksomheder der har modtaget støtte med henblik på at introducere produkter, der er nye på markedet	14	17	+ 100 %
B5: Antal virksomheder der har modtaget støtte med henblik på at introducere produkter, der er nye for virksomheden	54	56	+ 100 %

Note: Projektets målopnåelse er indrapporteret til evaluator af bevillingsmodtager 12.12.2022. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt.

Projektet har indfriet de opstillede outputmål og med flere innovationssamarbejder har de samlet set nået ud til flere virksomheder end forventet². På evalueringstidspunktet indikerer programindikator B4 og B5 desuden, at alle deltagervirksomhederne udvikler produkter, der er nye for virksomheden, og ud af dem er 17 af de produkter nye for markedet.

² Outputmålene blev opjusteret i forbindelse med tillægsbevillingen. B1, B2 og B5 opjusteret fra 24 til 54 og B4 opjusteret fra 8 til 17. B3 er udgået.

6 Effektvurdering

I dette afsnit præsenterer vi evaluators samlede vurdering af mulighederne for, at indsatsen vil skabe de ønskede effekter eller for at nå specifikke effektmål. Det primære grundlag for evaluators vurdering er spørgeskemadata, men i den samlede vurdering indgår også evaluators vurdering af bevillingsmodtagers arbejde med – i forbindelse med implementering af indsatsen – at sikre den størst mulige realisering af indsatsens effektpotentialer.

Om spørgeskemaet

I forbindelse med evalueringen har vi udsendt et elektronisk spørgeskema til deltagerne i indsatsen (via e-mail-liste fra projektholder). Besvarelsenerne af spørgeskemaet giver et indblik i såvel de forventede som allerede opnåede effekter blandt deltagerne, og er udformet, så det på bedst mulig vis adresserer de indmeldte målsætninger om output og effekter fra ansøgningsfasen.

Undersøgelsen er sendt ud til 55 deltagere, hvoraf 22 respondenter har besvaret spørgeskemaet til ende, hvilket giver en svarprocent på 40 %. Således udgør data fra spørgeskemaundersøgelsen ikke en præcis beskrivelse af indsatsens effektskabelse, men giver en indikation af den forventede effektskabelse. Af respondenterne har 36 % af virksomhederne 1 ansat, 36 % har 2–5 ansatte, og de resterende 26 % har 6 eller flere ansatte.

6.1 Forudsætninger for effektskabelse

Indsatsens potenti- ale for effekter

Det er ikke muligt på evalueringstidspunktet præcist at opgøre de effekter, som indsatsen vil skabe efter bevillingsperioden. For alligevel at give et billede af indsatsens *potentialer* for effektskabelse, som er mere retvisende og præcist end output-indikatorerne alene kan vise, præsenterer vi i dette afsnit, hvordan indsatsen konkret har bidraget for at styrke deltagernes *forudsætninger* for at omsætte deres udbytte af indsatsen til de ønskede effekter.

Alle virksomheder angiver, at de har fået udbytte af deres deltagelse i indsatsen og samarbejde med vidensinstitutionerne i enten høj eller mindre grad. Som nedenstående figur viser, angiver 82 % (18) af deltagervirksomhederne, at de i høj grad har fået et udbytte af deres deltagelse i indsatsen.

Figur 6 Deltagernes vurdering af udbytte

I hvilket omfang har indsatsen skabt et udbytte for deltagerne? <i>Andel af virksomhederne, der angiver at...</i>	Andel virksomheder
de i høj grad har fået udbytte af deltagelsen i indsatsen	82 %
de i høj grad får et udbytte af at samarbejde med vidensinstitutioner i denne type innovationsprojekter	73 %

Kolonnen til højre afspejler andelen af respondenter, der har afgivet det mest positive svar på en 3-punktsskala eller et af de to mest positive svar på en 5-punktsskala. (n=22)

Nedenstående tabel viser, i hvilket omfang deltagerne har fået styrket deres forudsætninger for at skabe øget omsætning.

Figur 7 *Indsatsens bidrag til at skabe styrkede forudsætninger for de ønskede effekter*

Hvordan og i hvilket omfang har indsatsen skabt et udbytte for deltagerne, der styrker deres forudsætninger for at skabe effekter? <i>Andel af virksomhederne, der angiver at...</i>	Andel virksomheder
de gennem involvering af markedsrepræsentanten har opnået et udviklet og kvalificeret produkt eller koncept, som hurtigere kan introduceres på markedet	46 %
de fremadrettet vil samarbejde med vidensinstitutioner i udviklingen af virksomheden	63 %
de som følge af deltagelsen forventer at opnå dansk eller international efterspørgsel efter det produkt/koncept, der er udviklet i projektet	59 %
de på nuværende tidspunkt har opnået dokumenteret dansk eller international efterspørgsel	54 %

Kolonnen til højre afspejler andelen af respondenter, der har afgivet et af de to mest positive svar på en 5-punktsskala. (n=22)

Omtrent halvdelen af virksomhederne angiver, at de har opnået et udviklet produkt eller koncept som hurtigt kan introduceres på markedet, samt at de vil fortsætte samarbejde med vidensinstitutioner fremadrettet. Det understreger, at virksomhederne som tidligere nævnt, finder det givende at samarbejde med forskerne om udviklingen af deres konkrete produkt eller koncept. Sammenlignet med midtvejsevalueringen angiver en mindre andel af virksomhederne at de fortsat vil samarbejde med en vidensinstitution. Det kan skyldes at samarbejdet i projektet slutter, men på baggrund af interviewene vurderer vi at der er blevet skabt et netværk mellem virksomheder og vidensinstitutioner der forventeligt vil fortsætte.

Dertil ser vi, at 54 % (12) af virksomhederne allerede har opnået dokumenteret dansk eller international efterspørgsel, og 59 % (13) angiver, at de som følge af deltagelse i projektet forventer en høj grad af efterspørgsel efter det udviklede produkt. Ingen virksomheder angiver, at de slet ikke forventer efterspørgsel, og 9 % (2) virksomheder angiver at de endnu ikke ved omkring efterspørgsel af deres produkt. På den baggrund vurderer vi, at projektdeltagelsen i høj grad har styrket virksomhedernes forudsætninger for at afsætte produkterne og samtidig understøtte virksomhedernes fremadrettet innovation.

6.2 Forventninger til effekter

Forventning til effekter

Spørgeskemabesvareelserne viser, at 52 % (11) af respondenterne forventer, at indsatsen vil føre til et forbedret potentiale for vækst, mens 29 % (6) vurderer, at indsatsen allerede har ført dette med sig. 19 % (4) virksomheder forventer ikke at deres deltagelse kommet til at forbedre virksomhedens potentiale for vækst. Nedenstående angiver deltagernes konkrete forventninger til positiv udvikling som følge af projektet.

Figur 8 Deltagernes overordnede positive forventninger til effekter

Andel af virksomheder med forventninger til positive effekter i virksomheden som følge af deres deltagelse	Virksomheder med positiv forventning
Årlig omsætning	80 %
Årlig eksport	33 %
Antal ansatte	60 %
Undgåede fyringer	7 %

(n=15)

De positive effekter af virksomhedernes deltagelse ses særligt i deres forventninger til omsætning og antal ansatte.

Figur 9 Deltagernes gennemsnitlige effektforventninger (kvantitativt)

Deltagernes gennemsnitlige forventninger til effekter af indsatsen	Gennemsnitlig forventning
Stigning i årlig omsætning (mio. kr.)	1,7
Stigning i årlig eksport (mio. kr.)	0,4
Antal nyansatte	1,9
Undgåede fyringer	0,1

(n=15)

Af figuren ovenfor fremgår det, at de gennemsnitlige forventninger til stigning i årlige omsætninger er på 1,7 mio. kr., hvoraf 0,4 mio. forventeligt vil stamme fra eksport. Yderligere forventer virksomhederne i gennemsnit 1,9 nyansættelser, hvilket spænder fra forventninger om en kvart til 6 nyansættelser. Heraf forventer virksomhederne, at 67 % af nyansættelserne vil være ansatte med en mellemlang eller lang videregående uddannelse, og 27 % af nyansættelserne vil være ansatte med en faglært eller kort videregående uddannelse.

Virksomhedernes forventninger om stigning i årlige omsætninger er steget siden midtvejsevalueringen, hvilket vidner om at de ved projektets afslutninger fortsat er positive overfor projektets effekter. Virksomhedernes besvarelser indikerer efter vores vurdering en realistisk sammenhæng mellem vækst i omsætning, eksport og nyansættelser.

Samlede effekter

Af de forventede fremtidige effekter, der er nævnt ovenfor, er nogle allerede opnået, mens andre først vil indtræffe senere. Figuren herunder giver et overblik over det forventede tidspunkt for virksomhedernes samlede udbytte af deltagelse.

Figur 10 Survey-baseret estimat for indsatsens samlede effektskabelse

Estimeret interval for indsatsens samlede effektskabelse for alle deltagere	Opnået d.d.	Forventet fremadrettet	I ALT
Årlig omsætningsstigning (Maksimum ¹)	0,1	63,0	63,1
Årlig omsætningsstigning (Minimum ²)	0,0	52,8	52,8
Antal nyansatte (Maksimum ¹)	0,8	70,6	71,5
Antal nyansatte (Minimum ²)	0,4	59,2	59,6

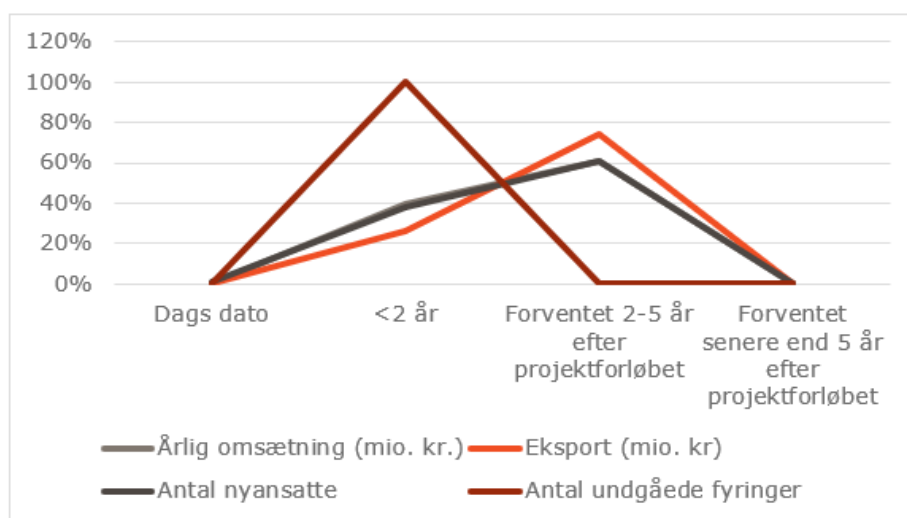
Note: Estimaterne i ovenstående tabel er baseret på de gennemsnitlige forventninger hos survey-responderne opjusteret til hele den kendte/forventede population af deltagere.

1) Maks-estimatet antager, at ikke-respondenterne har samme gennemsnitlige forventninger som respondenterne, mens 2) Min-estimatet antager, at ikke-respondenternes forventninger svarer til 50 % af gennemsnittet for de rapporterede svar. (n=15)

Tidshorisont for effekter

25 % (4) virksomhederne angiver, at de har opnået et udbyttet på nuværende tidspunkt, og 69 % (11) virksomheder angiver, at de forventer at opnå et konkret udbytte i fremtiden på baggrund af indsatsen. Figuren herunder giver et overblik over det forventede tidspunkt for virksomhedernes samlede udbytte af deltagelse.

Figur 11 Overblik over deltagernes forventninger til timing af effektskabelsen

Note: Estimatet i ovenstående figur er baseret på deltagernes forventninger angivet via survey.

Figuren viser, at størstedelen af effekterne forventes at indtræffe 2-5 år efter deltagelsen i projektet. Den største del af effektskabelsen i relation til omsætning, eksport og antal nyansatte forventes at indtræffe 2-5 år efter projektførløbet, mens virksomhederne allerede forventer at kunne undgå fyringer de første to år efter deltagelse i projektet.

6.3 Indsatsens effektmål

Tabellen nedenfor viser fremdriften mod effektmålene for indsatsen.

Figur 12 Status ift. det opstillede effektmål på evalueringstidspunktet

	Målsætning i projektperioden	Målsætning efter projektperioden	Status	Procentvis målopnåelse
C1: Antal nye innovative virksomheder	5	12	4	80 %

Note 1: Projektets målopnåelse er indrapporteret til evaluatør af bevillingsmodtager 12.12.2022. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt.

Ovenstående viser, at 80 % af det opstillede effektmål er nået³. Indikatoren tager udgangspunkt i nye CVR-numre oprettet gennem projektet.

Der ses i outputmålene, at 58 SMV'er har samarbejdet med forskningsinstitutioner og modtaget støtte med henblik på at introducerer produkter, der er nye for virksomheden. Som nævnt i ovenstående, angiver størstedelen af SMV'erne i survey-besvarelserne, at de i høj grad har fået udbytte af deltagelse i indsatsen. Ligeledes angiver SMV'erne i de kvalitative interview, at projektet har ført til udvikling af deres produkter og at de på evalueringstidspunktet står med et godt afsæt for at markedsintroducere deres produkter. På den baggrund vurderer vi, at det er realistisk at en væsentlig andel af virksomhederne markedsintroducere nye produkter efter projektet er afsluttet og at effektmålet dermed kan indfries.

³ Effektmålet blev i forbindelse med tillægsbevillingen opjusteret fra 4 til 5. Samtidig udgik effektmål C2.

7 anbefalinger og læring

Her præsenterer vi de vigtigste anbefalinger⁴ og læringspunkter, som evaluator vil pege på med baggrund i evalueringen. Punkterne er ikke i prioriteret rækkefølge.

Læringspunkt 1

Standardsatsen til SMV'erne har betydning for incitamentet for deltagelse – og det kan samtidig være relevant at understøtte gennem øget fokus på adgang til ekstern kapital. Virksomhedernes økonomiske gevinster ved deltagelse i projektet består i høj grad af adgang til faciliteter og ekspertise hos vidensinstitutionerne, juridisk bistand, samt projektholders facilitering. Virksomhederne i projektet modtager ved deltagelse i projektet en standardsats, hvilket ikke er gældende for alle innovationssamarbejder. De interviewede virksomheder og partnere fremhæver virksomhedernes standardsats som minimal, og som både en udfordring og en styrke. Derfor vurderer vi, at det er relevant at gøre sig overvejelser omkring den rette balance af standardsatsen til de deltagende virksomheder i fremadrettede indsætter.

- > På den ene side sikrer man gennem en standardsats som virksomhederne oplever som lav, at virksomhederne er motiveret til at deltage på baggrund af værditilbuddet, værdien i ekspertise og troen på eget produkt, frem for udelukkende at skyldes et økonomisk incitament. Vi oplever gennem interviews med virksomhederne, at værdien for dem ligger i samarbejdet, og at standardsatsen ikke er den primære motivation for til at deltage og størrelsen af standardsatsen derfor ikke er afgørende.
- > På den anden side, risikeres der med en standardsats, som virksomhederne oplever som lav, at virksomhederne har færre ressourcer til at deltage, da de selv skal finansiere en stor del af samarbejdet. Ifølge de interviewede vidensinstitutioner har det i nogle tilfælde betydet, at virksomhederne været mindre engageret i samarbejdet, bl.a. på baggrund af manglende ressourcer. Det bliver samtidig ikke nemmere af, at virksomhederne oplever en lang proces omkring tilbagebetalingen af udgifter på op til 6-8 måneder. Andre virksomheder efterspørger konkret at standardsatsen øges⁵, blandt andet på baggrund af at deltagelse i projektet er tidskrævende og tager tid væk fra direkte salg og udvikling.

Samlet set viser erfaringerne fra både dette og andre projekter, at deltagernes medfinansiering via timer eller økonomisk fungerer som et vigtigt valideringsparameter og sikrer engagement fra deltagerne for at få det største udbytte af deres deltagelse. Samtidig kan det understøtte deltagerne både undervejs og efter deltagelsen, hvis de gennem indsatsen får adgang til investorer – hvilket blandt andet er søgt gjort gennem pitch- og synlighedsevents i nærværende projekt. Det kan i fremadrettet indsætter være nødvendigt at støtte op om de manglende ressourcer hos SMV'erne, ved at hjælpe dem endnu mere til at finde ekstern

⁴ Anbefalinger formidles kun i forbindelse med midtvejsevalueringer.

⁵ Standardsatsen er den øget i den nye programperiode for 2021-2027.

kapital undervejs i projektperioden. Ligeledes er det nødvendigt fra start at tydeliggøre præmisserne og forventet engagement fra virksomhederne.

Læringspunkt 2

Fastholdelse af engagement hos virksomhederne gennem tæt opfølgning og tillidsfuld relation mellem projektholder og virksomheder. I projektet har samtlige SMV'er deltaget i forløbets hovedaktiviteter i form af involvering og markedsdialog, innovationssamarbejder og produktudvikling, bl.a. på baggrund af en tæt opfølgning fra projektholder undervejs. Vi oplever, at den tætte og tillidsfulde relation mellem virksomheder og projektholder, har været essentielt for at fastholde SMV'ernes engagement. Fra projektet erfarer vi, at det er værdifuldt med en løbende inddragelse og opfølgning med SMV'erne, og at projektholder spiller en stor rolle for projektets fremdrift, synergier og SMV'ernes motivation og udbytte. Læringen fra dette projekt er derfor, at det fungerer godt med en tillidsfuld relation mellem projektholder og SMV'er, og mulighed for SMV'erne for at have en tryk støtte i projektholder. Dette kan bl.a. opnås på baggrund af gode sociale, faglige og administrative kompetencer hos projektholder, ugentlig kontakt mellem projektholder og SMV'er, og mulighed for administrativ sparring med projektholder.

Læringspunkt 3

Det gode innovationssamarbejde bør tydeliggøre projektets rammer og tidsperiode, samt inkludere netværksskabelse. Fra nærværende projekt, og på baggrund af vores erfaringer fra evaluering af andre indsatser, har vi noteret os, at efterspørgselsdrevne indsatser er fordelagtige for en målgruppe af små og mere uprøvede deltagere i erhvervsfremmeprojekter. Herunder har vi opsamlet nogle af de elementer, som er væsentlige for at målgruppen oplever indsatsen som værdiskabende:

1) Det skal være overskueligt for deltagerne. Det er afgørende for projektets udførelse og dynamik mellem partnerne, at formatet og rammerne tydeliggøres fra start for alle projektets deltagende parter. Indholdsmæssigt skal det være tydeligt for deltagerne, hvad de konkret kan anvende den tillærte viden/kompetencer til i deres egen virksomhed.

2) Samtidig skal det indholdsmæssige være overskueligt i den forstand, at det logistisk skal være muligt for SMV'erne at afsætte tid til at deltage samtidig med at de skal drive deres forretning. Innovationssamarbejder skal udspringe af et reelt behov hos virksomhederne og styrker deres forretning. Samtidig vurderer flere af projektets parter, at tidsperioden er et essentielt redskab i forhold til at sikre fremdrift i projektet og engagement fra virksomhederne. Den enkelte virksomheds deltagelse i projektet skal være langt nok til at der kan etableres og udvikles et relevant videnssamarbejde om deres produkt. Samtidig er det fordelagtigt at tidsperioden ikke er for lang, bl.a. fordi det for små og nye virksomheder er vigtigt og effektivt at se hurtige fremskridt.

3) Det synes at være en værdi for virksomhederne, når individuelle aktiviteter kobles med kollektive aktiviteter, som set hos Innovationsdistrikt Sjælland SMV'erne værdsætter muligheden for at sparre og danne netværk med både vidensinstitutioner, markedsrepræsentanter og andre SMV'er, og også SMV'er udenfor deres innovationssamarbejde og forskningsmiljø. Derfor vurderer vi, at fremtidige innovationsforløb med fordel kan facilitere både individuelle

aktiviteter og sparring på tværs af innovationssamarbejder, både løbende og afslutningsvis i projektperioden. Det er for virksomhederne både gavnligt med løbende sparring med andre SMV'er, og lærerigt afsluttende at kunne præsentere og give input til hinandens virksomheder og produkter.

8 Bilag: Sådan scorer vi

Overordnet

Alle scorer er udtryk for evaluators helhedsvurdering. Vurderingen er baseret på alle indsamlede data, herunder interviews med projekthold, sagsbehandler, partnere og deltagere samt evt. spørgeskemadata og statusrapporter m.v. I tilfælde med større usikkerhed i datagrundlaget foretager vi typisk et konservativt skøn.

1. Implementering (afsnit 4)

Projektets implementering vurderes på seks vurderingsparametre med en score fra 1-5, hvilket er præsenteret grafisk i rapportens kapitel 4. Den samlede implementeringsscore er baseret på gennemsnittet af de individuelle scorer for de seks parametre.

	Tildeling af scorer for hvert af de seks vurderingsparametre	Samlet implementeringsscore	Trafiklys
Score	Betydning	Gennemsnit	Trafiklys
5	Implementeringen er nyskabende og en inspiration for andre.	3,5 - 5,0	■ [GRØN]
4	Implementeringen er meget tilfredsstillende. Få forbedringspotentialer.		
3	Implementeringen er tilfredsstillende. Visse forbedringspotentialer.	2,6 - 3,4	■ [GUL]
2	Implementeringen er utilfredsstillende. Store forbedringspotentialer.	1,0 - 2,5	■ [RØD]
1	Implementeringen er meget kritisabel.		

2. Målopnåelse (afsnit 5)

Vurderingen af projektets målopnåelse er primært baseret på fremdrift ift. outputmål og sekundært fremdrift ift. aktivitetsmål. Scoren tildeles på baggrund af en helhedsvurdering af projektets målopnåelse, men med udgangspunkt i projektets kvantitative målopnåelse på evalueringstidspunktet. Nedenstående tabel over sammenhæng mellem målopnåelse og trafiklysscore er vejledende.

Trafiklys	Betydning	Slutvurdering	Midtvejsevaluering
■ [GRØN]	Målopnåelsen er som ønsket eller bedre.	95 % +	45 % +
■ [GRØN]	Målopnåelsen er lidt under det ønskede niveau.	81 – 90 %	35 - 44 %
■ [GUL]	Målopnåelsen er noget under det ønskede niveau.	65 – 80 %	25 - 34 %
■ [RØD]	Målopnåelsen er meget under det ønskede niveau.	20 – 64 %	15 - 24 %
■ [RØD]	Målopnåelsen er ikkeeksisterende eller tæt på.	0 – 19 %	0 – 14 %

3. Effektvurdering (afsnit 3)

På baggrund af dataindsamlingen (interviews og spørgeskema) fastlægger evaluator en samlet vurdering af muligheden for at realisere det forventede effektpotentiale.

Trafiklys	Betydning
■ [GRØN]	Det er tilstrækkeligt sandsynliggjort, at projektet vil kunne realisere de forventede effekter.
■ [GUL]	Det er ikke i tilstrækkelig grad sandsynliggjort, at projektet når sine effektmål. Evaluator vurderer dog, at projektet vil realisere mindst halvdelen af de forventede effekter.
■ [RØD]	Projektet vurderes ikke at realisere en tilfredsstillende andel af de forventede effekter.